

prima instanță: Judecătoria Strășeni (Jud: S. Slobozia)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Anton, V. Cotorobai, A. Panov)

ÎNCHEIERE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup” cu privire la încasarea plății pentru întârzierea restituirii bunurilor închiriate

împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă”, s-a casat hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Strășeni și s-a emis o nouă hotărâre privind admiterea parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 5 februarie 2016, Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup” cu privire la încasarea plății pentru întârzierea restituirii bunurilor închiriate.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 1 februarie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup” a încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” un contract de locațiune, prin care i-a transmis ultimului, în posesie și folosință temporară: gheretă (oficiu) - 1 buc, construcție metalică (șopron) - 1 buc, agregat (frigider) TFH 2480 ZBR „T” BTE- 1 buc, mobilă (set) - 1 buc, aparat de sudare Expresweld 161 Ultra - 1 buc, butelii pentru CO2 - 168 buc și fax de model Panasonic KX-FT934, contra unei chirii lunare în mărime de 3 000 lei.

Reclamantul a menționat că, ulterior, la 1 iunie 2012, între Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup” în calitate de vânzător și Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor: gheretă (oficiu) - 1 buc, construcție metalică

(șopron) - 1 buc, agregat (frigider) TFH 2480 ZBR „T” BTE- 1 buc, mobilă (set) - 1 buc, aparat de sudare Expresweld 161 Ultra - 1 buc, butelii pentru CO₂ - 168 buc .

Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” a notat că la 18 septembrie 2013 a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup”, prin care a solicitat încasarea plății pentru întârzierea restituirii bunurilor închiriate și obligarea restituirii acestora.

Astfel prin hotărârea din 21 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, acțiunea a fost admisă, fiind încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” în beneficiul Întreprinderii Individuale „Dorina Ciorbă”, plata chiriei pentru perioada 1 iunie 2012-31 decembrie 2012 în sumă de 21 000 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 9740 lei, a fost obligată Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” să restituie Întreprinderii Individuale „Dorina Ciorbă” bunurile închiriate și să nu pună obstacole în folosirea acestora.

Reclamantul a specificat că Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” de la expirarea termenului de arendă a bunurilor, nu-și îndeplinește cu diligență obligația și nu restituie bunurile închiriate, precum și nu achită plata chiriei pentru durata întârzierii de restituire a bunurilor închiriate, cauzându-i un prejudiciu sub forma venitului ratat în mărime de 3000 lei lunar.

Solicită Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” în beneficiul său a venitului ratat exprimat prin plata chiriei în sumă de 9000 lei pentru perioadă de 3 luni și a cheltuielilor de judecată.

La 27 mai 2016, Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” a depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” în beneficiul său a venitului ratat exprimat prin plata chiriei în sumă de 126 000 lei pentru perioadă 1 ianuarie 2013 -1 iulie 2016 și a cheltuielilor de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 3780 lei (f.d. 43-44).

La 11 iulie 2017, Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” a depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” în beneficiul său a venitului ratat exprimat prin plata chiriei în sumă de 162 000 lei pentru perioadă 1 ianuarie 2013 -1 iulie 2017 și a cheltuielilor de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 4860 lei (f.d. 126).

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Strășeni, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 149-153).

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă”, s-a casat hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Strășeni și s-a emis o nouă hotărâre privind admiterea parțială a acțiunii. S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” în beneficiul Întreprinderii Individuale „Dorina-Ciorbă” venitul ratat sub formă de prejudiciul material în sumă de 129 000 lei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 7515 (f.d.188-193).

La 12 iunie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 194).

La 16 august 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” a depus recurs împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz”, în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că contractul de arendă din 1 februarie 2012 încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup” și Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” este unul fictiv, care nu a avut efecte juridice, din motivul că bunurile nu au fost predate chiriașului.

Totodată, recurentul a menționat că cauza a fost examinată în instanța de apel în lipsa reprezentantului recurentului.

La 13 septembrie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Întreprinderii Individuale „Dorina-Ciorbă” și Societății cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup”, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, Întreprinderea Individuală „Dorina-Ciorbă” și Societatea cu Răspundere Limitată „Dasim-Grup” nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz”, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” la 16 august 2018, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 10 mai 2018 a fost expediată în adresa părților la 12 iunie 2018 (f. d. 194), însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. Totodată, recurentul a susținut că a recepționat decizia instanței de apel la 2 august 2018.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (12 iunie 2018), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*,

para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (exceptii preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” este formulată în baza art. art. 423-428 Codul de procedură civilă .

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr.

2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bioteh-Gaz” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu